

A. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΥΛΗΣ

∞ Μορφές Πολιτικής Οργάνωσης με Τοπικό Χαρακτήρα

Ανάγκες της Επανάστασης

- Ανεφοδιασμός των ελληνικών στρατευμάτων.
- Πολιτική οργάνωση των περιοχών που απελευθερώνονταν.
- Ανάγκη διαχείρισης των εθνικών γαιών ή εθνικών κτημάτων.

Τις παραπάνω ανάγκες ανέλαβαν να καλύψουν διάφοροι τοπικοί οργανισμοί:

- **Πελοποννησιακή Γερουσία:** συστάθηκε με πρωτοβουλία Πελοποννησίων προεστών, δίχως τη συμμετοχή κανενός άλλου φορέα του Αγώνα.
- **Γερουσία της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος:** είχε επικεφαλής τον Φαναριώτη πολιτικό **Αλ. Μαυροκορδάτο**.
- **Άρειος Πάγος:** διοικούσε την Ανατολική Στερεά Ελλάδα και είχε επικεφαλής τον επίσης Φαναριώτη **Θεόδωρο Νέγρη**.

Καλοκαίρι 1821: Φθάνει στην Πελοπόννησο ο **Δ. Υψηλάντης** ως εκπρόσωπος του αδερφού του, για να αναλάβει την ηγεσία του Αγώνα· πολλοί οπλαρχηγοί και Φιλικόι συσπειρώνονται γύρω του ενάντια σε Φαναριώτες, προεστούς και ιεράρχες που επιθυμούσαν την εξουσία· τα πράγματα οδηγούσαν σε σύρραξη και μόνο την τελευταία στιγμή αποφεύχθηκε χάρη στον **Κολοκοτρώνη**.

Οι **τοπικοί οργανισμοί** αποδείχθηκαν ανίσχυροι κι έτσι οι Έλληνες προχώρησαν στη δημιουργία **κεντρικής διοίκησης**:

- **Α' Εθνοσυνέλευση: Δεκέμβριος 1821 – Ιανουάριος 1822 (Επίδαυρος):** Ψήφισε το α' Σύνταγμα (*Σύνταγμα της Επίδαυρου*): κείμενο επηρεασμένο βαθιά από τις αρχές της Γαλλικής Επανάστασης· ανακηρυσσόταν η ελληνική ανεξαρτησία και ως πολίτευμα θεσπιζόταν η **Αβασίλευτη Δημοκρατία** (πρωτοποριακή καινοτομία): η Επανάσταση ήταν *εθνική* και όχι *κοινωνικοανατρεπτική*. Διοίκηση: 2 σώματα με ετήσια θητεία: **α) Εκτελεστικό** (5 μέλη, πρόεδρος: **Αλ. Μαυροκορδάτος**) και **β) Βουλευτικό** (70 μέλη, πρόεδρος: **Δ. Υψηλάντης**).
- **Β' Εθνοσυνέλευση: Μάρτιος – Απρίλιος 1823 (Άστρος Κυνουρίας):** εγκρίθηκε μία νέα τροποποιημένη λίγο εκδοχή του Συντάγματος (*Νόμος της Επίδαυρου*), καταργήθηκαν όλοι οι τοπικοί οργανισμοί, το αξίωμα του αρχιστράτηγου (**Κολοκοτρώνης**), πρόεδρος Εκτελεστικού: **Π. Μαυρομιχάλης**, Βουλευτικού: **Α. Μαυροκορδάτος**.

∞ Ο εμφύλιος πόλεμος (Φθινόπωρο 1823)

Αίτια

- Οι αντιθέσεις ανάμεσα στους Έλληνες που προεπαναστατικά διέθεταν εξουσία και τώρα επιδίωκαν να τη διατηρήσουν και σ' εκείνους που αναδείχθηκαν στα πεδία των μαχών και θεωρούσαν αυτονόητο ότι θα συμμετείχαν στην εξουσία.
- Οι τοπικιστικές αντιθέσεις.
- Οι διαφωνίες για τη διαχείριση των χρημάτων του δανείου που είχε συναφθεί στην Αγγλία.
- Οι καθαρά προσωπικές αντιπαλότητες και φιλοδοξίες.

Σύγκρουση:

- **Φθινόπωρο 1823 – Καλοκαίρι 1824:** Συγκρούστηκαν οι **Θ. Κολοκοτρώνης** (αντιπρόεδρος του Εκτελεστικού) και **Αλ. Μαυροκορδάτος** (πρόεδρος του Βουλευτικού): τελικά ο **Κολοκοτρώνης** υποχώρησε.
- **Ιούλιος 1824 – Ιανουάριος 1825:** Ο **Μαυροκορδάτος** και οι **Υδραίοι** συμμάχησαν με τον **Ι. Κωλέττη** αποκλείοντας τους **Πελοποννήσιους** από την εξουσία. Οι **Πελοποννήσιοι** υποχώρησαν ύστερα από ληλασία της βόρειας Πελοποννήσου από τους **Στερεοελλαδίτες**. Ο **Κολοκοτρώνης** και ο **Ανδρούτσος** φυλακίστηκαν (ο **Ανδρούτσος** λίγο μετά δολοφονήθηκε).

Γ' Εθνοσυνέλευση: 1826, Επίδαυρος: διαλύθηκε αμέσως μόλις μαθεύτηκε η πτώση του Μεσολογγίου **1827:** συγκαλείται ξανά στην **Τροιζήνα:** εξέλεξε Κυβερνήτη για 7 χρόνια τον **Ι. Καποδίστρια'** ψήφισε το **Πολιτικό Σύνταγμα της Ελλάδος:** α) βασιζόταν στην αρχή διάκρισης των εξουσιών, β) διαπνεόταν από φιλελεύθερες ιδέες και γ) ήταν το πιο δημοκρατικό Σύνταγμα της εποχής του.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

1. Αφού μελετήσετε τα Συντάγματα του Αγώνα (πηγές 2 και 4), να αναζητήσετε επιδράσεις σε αυτά της ιδεολογίας του Διαφωτισμού (Ενότητα 1, πηγές 3, 4) και της Γαλλικής Επανάστασης (Ενότητα 3, πηγή 1).

Όπως φαίνεται από τα αποσπάσματα του Συντάγματος της Επιδαύρου (1822), οι επιδράσεις της Γαλλικής Επανάστασης και των Ιδεών του Διαφωτισμού είναι εμφανείς και στο ελληνικό Σύνταγμα. Εκεί γίνεται αναφορά στην ισότητα όλων απέναντι στο νόμο, πέρα από βαθμούς, κοινωνικές τάξεις και αξιώματα. Επίσης, διασφαλίζονται τα αγαθά της ιδιοκτησίας, της τιμής και της